

Спомени на Станимир Станимиров за Васил Друмев (митрополит Климент)

Българска мисъл, 1943, т.18. стр 47

Ст.Станимиров. Спомен за Васил Друмев

Автор: Стефан Каракостов

На Бъдни вечер т.г. в дълбока старост почина нашият известен историк и строител на съвременното българско образование и учредител на нашия университет Станимир Станимиров. През последните години на живота му неведнъж съм се обръщал за сведения от този съвременник на много исторически събития и не веднъж съм се любувал на неговата свежа памет и масариковска фигура. Дедо Станимиров е роден в Габрово и в Априловото училище е бил ученик на Неофит Рилски. „Литературното влияние на Васил Друмев върху нас, разказва Ст.Станимиров, започна твърде рано. Още като ученик в турско в габровското училище, ние пеехме съчинената от Климента песен

„Я гледайте мили братя

Що се върши там на брега

При нашата свята църква”

Тази песен, както знаете, беше посветена на заточените наши духовни водачи, които се бориха за църковни правдини. Като запевахме тази песен, ние започвахме да викаме силно, за да чуе и в харема си кадията, който беше в съседство с гимназията. Друмевата повест „Нещастна фамилия” пробуди у нас за първи път желание да спорим върху литературни въпроси.”

След освобождението той [Станимиров] се прибира в България и още в първите дни на пристигането се среща и запознава с В. Друмева.

„За първи път се срещнах с дядо Климента през 1878г. м.юлий – идвах си от Русия, където прекарах времето от 1875-1878г. Търново се радваше на освобождението си. Баща ми дойде от Габрово в Търново да ме посрещне.

Тук той посети дядо Климент, който го покани на другия ден в църквата „Св четиридесет мъченици” Там той щал да отслужи служба в

присъствието на коменданта на войската, който също бил поканен. На другия ден баща ми ме заведе... [официалните лица закъсняват, но Климент започва службата навреме, без тях]...

През 1884г. м. Януари аз отидох в Цариград за да бъда в Екзархията като Деловодител на училищното попечителство. Тази служба, както казваше Екзарха [Йосиф I] се наричаше така, за да не дразни турците, а в същност тя бе министерство на народното просвещение за българите в Македония. В Габрово баща ми беше направил на чардака рафтове за книги, които имах за домашна библиотека. Дошъл веднъж дядо Климент в Габрово и както винаги отсядва у дома. Така можал да разгледа книгите и взел двата тома на руския педагог Ушински „Человек как предмет воспитания”. Взема книгите и ги отнася в Търново. При втора среща с баща ми казал:- Питай Станимира колко струва книгата, защото по неговата си направих бележки и искам да му я платя...”Като един от ранните приятели на В.Друмев дядо Станимиров знаеше много неща за тежките часове на стария духовник. Макар и много тежко, казва Станимиров, дядо Климент понесе с търпение изгнаничеството си. За това заточение веднъж +Константин Врачански ми разказа, че да посети затворения си другар се облякъл като странстващ монах и се доближил до затвора на Климент в Гложенския манастир. Спрел пред чешмата и като го видял Климент излязъл да се мие и така уж се миел, взели да се разговарят. Като ги видял, стражарят, който пазил митрополита започнал да блъска Климент и го вкарал в клилията му. Когато го освободили през 1894г. през Стоилово време, той се прибрал в Митрополията.

*

Васил Друмев освен близък приятел е и сроден със Станимирови. Неговият племенник Петър Друмев е женен за Велика Родева - племенница на Станимир Станимиров.